

Revisionsberättelse

Revisorerna i Ekerö kommun

Till: Kommunfullmäktige i Ekerö kommun
(org. nummer: 212000-0050)

Revisionsberättelse för år 2023

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag AB Ekerö Bostäder, Roslagsvatten AB, Ekerövatten AB och Ekerö Solör Bioenergi AB. Granskningen har utförts av sakkunniga från PwC som biträder revisorerna.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse för år 2023".

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, även om vissa brister har noterats.

Vi bedömer att räkenskaperna, inte i alla delar, är rättvisande. Noterade brister framgår av vår redogörelse samt sakkunnig biträdes yttrande avseende årsredovisningen.

Vi bedömer att styrelsens och byggnadsnämndens interna kontroll endast delvis har varit tillräcklig. Vi bedömer att övriga nämnders interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige uppställt.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är delvis förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Revisionsberättelse

Revisorerna i Ekerö kommun

Vi tillstyrker att fullmäktige, trots noterade brister vilka framgår av vår redogörelse, beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt de enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige, trots noterade brister vilka framgår av vår redogörelse samt sakkunnig biträdes yttrande avseende årsredovisningen, godkänner kommunens årsredovisning för 2023.

Ekerö dag som framgår av vår elektroniska signatur

Jan Olsson
Ordförande

Thomas Brännström
Vice ordförande

Tenita Edström-Boveng

Rolf Norén

Lars-Erik Olsson

Stefan Roos

Christian Rugland

Bilagor:

Till revisionsberättelsen bifogas revisorernas redogörelse för 2023 års granskningar, granskningsrapporter för lekmannarevisorerna i de kommunala bolagen, revisionsberättelserna för de kommunala bolagen samt de sakkunnigas rapporter i olika granskningar.

Revisorernas redogörelse 2023.pdf (7 sidor, bifogade nedan)

[Ladda ner](#) D626E169FD6CDF4697DB71794A3FE10278CC51A44E3F078A7B3E382F16D452DD

Deltagare

EKERÖ KOMMUN 212000-0050 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: JAN EDVIN OLSSON

Jan Olsson
Revisor

2024-04-09 13:27:30 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: THOMAS BRÄNNSTRÖM

Thomas Brännström
Revisor

2024-04-09 13:25:09 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: Christian Alexander Rugland

Christian Rugland
Revisor

2024-04-09 13:21:49 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: LARS-ERIK OLSSON

Lars-Erik Olsson
Revisor

2024-04-09 13:25:02 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: Rolf Erik Norén

Rolf Norén
Revisor

2024-04-09 13:24:34 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: Stefan Birger Roos

Stefan Roos
Revisor

2024-04-09 20:16:04 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: MALIN TENITA RENUKA
EDSTRÖM BOVENG

Tennita Edström-Boveng

2024-04-09 13:23:21 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Redogörelse för revision 2023

Syfte

Syftet med revisorernas redogörelse är att på ett överskådligt sätt redovisa genomförda granskningsinsatser under året och att följa upp revisionsplanen. Revisorernas redogörelse är ett komplement till revisionsberättelsen.

Den förtroendevalda revisorns uppdrag

Den förtroendevalda revisorns uppdrag regleras i kommunallagens 12 kap. I uppdraget ingår att årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas ansvarsområden i den utsträckning som följer av *God revisionsred.* Revisorerna har att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om nämndernas och styrelsens interna kontroll är tillräcklig. Revisorernas uppdrag i kommunala bolag är i stort sett detsamma men den främsta skillnaden är att en lekmannarevisor inte granskar räkenskaperna. Det uppdraget har en auktoriserad revisor. Uppdraget att granska bolagets interna kontroll har såväl lekmannarevisorerna som auktoriserad revisor.

Förtroendevalda revisorer och sakkunniga

Förtroendevalda revisorer för 2023 har varit:

- *Jan Olsson (ordf)*
- *Thomas Brännström (vice ordf)*
- *Tenita Edström-Boveng*
- *Rolf Norén*
- *Lars-Erik Olsson*
- *Stefan Roos*
- *Christian Rugland*

Revisorerna i kommuner ska, med stöd av sakkunniga granska och pröva den kommunala verksamheten, enligt kommunallagen och *god revisionsred.* De förtroendevalda revisorerna har anlitat PwC som sakkunnigt biträde under år 2023.

Allmänt

Vi har under året granskat den verksamhet som bedrivits inom kommunstyrelsens och övriga nämnders ansvarsområden enligt särskild granskningsplan. Vi har under året genomfört granskningar i enlighet med kommunallagen, fastställt revisionsreglemente och god revisionsred i kommunal verksamhet.

Inriktning och omfattning

Kommunens fullmäktige är de kommunala revisorernas uppdragsgivare. Det är därför befogat att vi skriftligt för fullmäktige redovisar vårt uppdrag och de bedömningar vi gjort.

Revisorerna i Ekerö kommun

Syftet med den årliga granskningen av all verksamhet är att pröva om nämnderna fullgör sitt uppdrag från fullmäktige. Revisionen skall också vara stödjande och framåtsyftande. I uppdraget ingår att pröva hur nämnderna tar till sig och tolkar uppdraget och operativt omvandlar detta så att verksamheten når de politiska målen. I nämndernas uppdrag ingår både uppbyggnad av system och verktyg för ledning, styrning, uppföljning och kontroll, liksom att säkerställa att systemen och verktygen tillämpas på avsett sätt. Utgångspunkten är nämndernas och styrelsens ansvar för att skapa förutsättningar för en ändamålsenlig, ekonomiskt tillfredsställande och säker verksamhet genom aktivt beslutsfattande.

En förutsättning för att kunna uttala oss i ansvarsfrågan är att ha förvissat oss om att kommunstyrelsen och nämnderna aktivt visat att de tagit ansvar för att fullgöra fullmäktiges uppdrag.

Nedan lämnas en redogörelse för de granskningar som genomförts under revisionsåret 2023. Kommunens verksamhet har utöver nämnda granskningar följts kontinuerligt genom granskning av protokoll och andra handlingar från kommunstyrelsen och nämnderna. Träff har under verksamhetsåret ägt rum med representanter från kommunstyrelsen.

Koppling till riskanalys

En viktig och grundläggande del i revisionsprocessen är planeringen av årets revisionsinsatser. En utgångspunkt för revisionsplaneringen är bedömning av väsentlighet och risk inom verksamheterna. Revisionsarbetet skall inriktas mot sådana områden där det kan finnas risk för att väsentliga fel uppstår som kan påverka verksamhetens inriktning, förvaltning och redovisning. Revisorerna har genomfört en väsentlighets- och riskanalys till grund för revisionsplaneringen.

Resultat

Grundläggande granskning

Kommunstyrelsen och nämnderna ska bedriva verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget bör respektive organ bygga upp system och rutiner för ledning, styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa verktyg tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

En översiktlig granskning har skett i syfte att bedöma om kommunstyrelsen och nämndernas förvaltning har skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll.

Sammantaget är bedömningen att kommunen har ett väl utvecklat system för styrning, uppföljning och kontroll som omfattar samtliga nämnder. Vi bedömer att kommunstyrelsen och nämnderna i allt väsentligt vidtagit tillräckliga åtgärder för att styra, leda, följa upp, kontrollera och rapportera tilldelat uppdrag, men som framgår av sakkunnigs rapport så finns

Revisorerna i Ekerö kommun

brister och utvecklingsområden som kommunstyrelsen och nämnderna bör beakta för att utveckla sin förvaltning.

Efter genomförd grundläggande granskning bedömer vi att:

- Kultur- och fritidsnämndens förvaltning har skett på ett ändamålsenligt sätt.
- Kommunstyrelsen och övriga nämnders förvaltning delvis skett på ett ändamålsenligt sätt.
- Barn- och utbildningsnämndens, kommunstyrelsens, kultur- och fritidsnämndens och socialnämndens förvaltning skett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.
- Byggnadsnämndens och miljönämndens förvaltning delvis skett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.
- Kommunstyrelsen och nämnderna har haft en tillräcklig intern kontroll bortsett från byggnadsnämnden som bedöms ha haft en delvis intern kontroll.

Mot bakgrund av ovan noterade brister lämnas följande rekommendationer:

- Pröva hur måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi kan förbättras till kommande år.
- Inkludera prognos för verksamhetens måluppfyllelse i kommande delårsrapport för nämnderna.
- Vidareutveckla målstyrningen genom att ange måltal och ingångsvärden för mätindikatorer för verksamheten.

Övrig iakttagelse avseende kommunstyrelsen

Inom ramen för den grundläggande granskningen har följande övriga iakttagelse gjorts inom kommunstyrelsen som vi revisorer vill lyfta fram:

- Av kommunstyrelsens reglemente framgår att styrelsen är anställningsmyndighet för samtlig personal. I styrelsens delegationsordning (2023-01-16) preciseras hur beslutsorganisationen ser ut i fråga om personalärenden.
- Kommunstyrelsens dåvarande ordförande fattade i mars 2023 beslut om anställning av tillförordnad kommundirektör. Enligt kommunallagen kan ordförande ges mandat att ta beslut i ärenden som är av brådskande karaktär. Av kommunstyrelsens delegationsordning framgår att anställning av kommundirektör i normalfallet ska fattas av styrelsens arbetsutskott.
- Ordförandebeslut avseende anställning av kommundirektör har överklagats till förvaltningsrätten. Rätten har prövat om beslutet har tillkommit i laga ordning. Av förvaltningsrättens beslut daterat 2024-01-26 framgår följande:
 - Beslutet var inte av en sådan karaktär att det behövts avgöras av styrelsens ordförande. Ärendet borde i stället hänskjutits till arbetsutskottet.
 - Beslutet om anställning av tillförordnad kommundirektör har inte kommit till på ett lagligt sätt.

Revisorerna i Ekerö kommun

- Förvaltningsrätten upphäver beslutet om anställning av tillförordnad kommundirektör.
- I övrigt noteras att anställning med tillförordnad kommundirektör har avslutats under våren 2023. Efter en facklig förhandling har en uppgörelse nåtts mellan parterna. Av denna framgår att kommunstyrelsen - i sin roll som personalmyndighet - ska utbetala 784 000 kr i avgångsvederlag till tidigare kommundirektör.

Mot bakgrund av ovanstående uppmanar revisorerna kommunstyrelsen att utvärdera vilka åtgärder som kan vidtas för att säkerställa att motsvarande händelse inte inträffar på nytt.

Granskning av delårsrapport och årsredovisning

Revisionen granskar och bedömer om räkenskaperna ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning samt om delårsrapport och årsredovisning är upprättade i enlighet med LKBR och god redovisningssed i kommunal verksamhet. Granskningen utgår från riskanalysen.

Delårsrapport 2023

Nedan redovisas innehållet i revisorernas delårsutlåtande. Utifrån vår översiktliga granskning gör vi följande bedömning av kommunens delårsrapport:

- Vi har i samband med genomförd granskning inte funnit något som tyder på att kommunens delårsrapport inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.
- Av upprättad prognos avseende balanskravet framgår att kommunen förväntas redovisa ett underskott på -6,6 miljoner kronor, men att detta täcks av medel i kommunens resultatutjämningsreserv (RUR). Därmed kommer kommunen uppfylla balanskravet vid året slut.
- Vi bedömer att resultatet i delårsrapporten inte är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning utifrån det finansiella perspektivet. Utifrån lämnad helårsprognos, om -4,7 mnkr, kommer inte fullmäktiges mål om ett balanserat ekonomiskt resultat att uppnås.
- Vi kan inte bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt eller ej med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning utifrån verksamhetsperspektivet. Av redovisningen framgår att inget av fastställda mål har uppnåtts per 31 augusti. I avsnittet lämnas ingen årsprognos för verksamhetens måloppfyllelse, vilket är en brist.

Revisorerna i Ekerö kommun

Årsredovisning 2023

Vårt sakkunniga biträde har granskat kommunens årsbokslut och årsredovisning enligt standard för kommunal räkenskapsrevision. Sakkunniga bitrådets yttrande avseende årsredovisningen, vilken bifogas revisionsberättelsen, är upprättat med följande anmärkningar.

Yttrande om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter

Uttalande med avvikande mening respektive uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision för Ekerö kommun för år 2023-01-01–2023-12-31. Förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har granskats enligt särskilda instruktioner.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, på grund av hur betydelsefullt det förhållande som beskrivs i avsnittet *Grund för uttalanden* är, inte upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt RKR 5 och ger inte en rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023

Enligt vår bedömning har årsredovisningens resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Kommunen betalar årligen hyra för verksamhetslokaler där verksamheten bedrivs. Hyreskostnaderna för lokalerna uppgår årligen till väsentliga belopp. Minst ett av dessa kontrakt ska enligt vår bedömning klassificeras som finansiell leasing. Detta innebär att kommunen i balansräkningen rätteligen ska redovisa den finansiella leasingen som en anläggningstillgång som motsvarar nyttjandevärdet samt en lång- och kortfristig skuld som speglar det åtagande som leasingkontrakten innebär. Felaktigheten låter sig inte kvantifieras med exakthet, men vi kan konstatera att den är väsentlig för balansräkningen i sin helhet.

Det sakkunniga bitrådets granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna och att dessa upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" och "Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper" i Standard för kommunal räkenskapsrevision. Detta innebär att

Revisorerna i Ekerö kommun

vår granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Som framgår ovan i våra uttalanden om årsredovisningens balansräkning har finansiell leasing redovisats med ett för lågt belopp. Med reservation för detta förhållande har de sammanställda räkenskaperna konsoliderats i enlighet med LKBR.

Granskning av god ekonomisk hushållning

Nedan redovisas en sammanfattning av PwC:s granskningsrapport avseende granskning av god ekonomisk hushållning.

Granskning har skett, av utfallet avseende fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning, i en särskild rapport som bifogas revisionsberättelsen. Resultatet bedöms, utifrån återrapporteringen i årsredovisningen, som förenligt med de finansiella och delvis förenligt med de verksamhetsmässiga målen som fullmäktige fastställt för god ekonomisk hushållning. Redovisningen saknar en sammanfattande utvärdering av följsamhet till god ekonomisk hushållning (ekonomi och verksamhet), vilket kan ses som en brist (utvecklingsområde).

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på ekonomi i balans. Årets resultat efter balanskravsjusteringar är positivt och uppgår till 2,9 miljoner kr. Således uppnår kommunen balanskravet för 2023. Kommunen har inga negativa balanskravsresultat från tidigare år.

Lekmannarevision i hel- och delägda aktiebolag

Granskning av ändamålsenlighet och intern kontroll i AB Ekerö Bostäder, Roslagsvatten AB, Ekerövatten AB och Ekerö Solör Bioenergi AB.

Helägda bolag

Lekmannarevisorerna i AB Ekerö Bostäder har genom särskilda insatser granskat om bolagets verksamhet skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Granskning har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente, utifrån bolagsordningen, av års/bolagsstämman samt kommunfullmäktige fastställda ägardirektiv samt andra relevanta styrande dokument för bolagets verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Under 2023 har granskningen dels varit inriktad på en inventering av att ovanstående styrdokument finns, är aktuella och efterlevs. Dels har en uppföljning skett av tidigare års

Revisorerna i Ekerö kommun

rekommendationer avseende lekmannarevisorernas granskning av bolagets rutiner för och interna kontroll i hyreskön. Lekmannarevisorerna har avgett sin granskningsrapport, utan anmärkning, till bolaget i februari 2023.

Delägda bolag

Lekmannarevisionen i kommunens delägda bolag Roslagsvatten AB och dess dotterbolag Ekerövatten AB har genomförts tillsammans med lekmannarevisorer från övriga ägarkommuner. Lekmannarevisorn har avgivit särskilda granskningsrapporter.

Lekmannarevisorn i kommunens delägda bolag Ekerö Solör Bioenergi AB har avgivit en särskild granskningsrapport.

Fördjupad granskning

Fördjupade granskningar genomförs där riskanalysen visar på stora risker och där revisionen och lekmannarevisionen bedömer att den grundläggande granskningen inte är tillräcklig.

Nedan redovisas en sammanfattning i form av revisorernas missiv för respektive fördjupad granskning.

Granskning av investeringsprojekt nytt badhus

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen har haft tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av investeringsprojektet nytt badhus. Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen i allt väsentligt haft tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av investeringsprojektet nytt badhus.

lakttagelser och bedömningar inom respektive delområde samt rekommendationer har kommunicerats till kommunstyrelsen i en särskild rapport. Revisorerna har översänt rapporten till kommunstyrelsen för kännedom och åtgärd.

Granskning av detaljplanprocessen

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen bedriver tillräcklig styrning, kontroll och uppföljning av kommunens detaljplanprocess. Efter genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen delvis bedriver en tillräcklig styrning, kontroll och uppföljning av kommunens detaljplanprocess för att tillgodose behovet av tomtmark för bostäder för olika upplåtelseformer och verksamhetslokaler (ex förskolor och skolor) samt behovet av industrimark/verksamhetstomter för nyetablering och utveckling av företag.

lakttagelser och bedömningar inom respektive delområde samt rekommendationer har kommunicerats till kommunstyrelsen i en särskild rapport. Revisorerna har översänt rapporten till kommunstyrelsen för kännedom och åtgärd.